

SOLI

„Noi rămânem la matcă
și nu ne părăsim
partidul.“

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni . . . 30 lei — pe 6 luni . . . 60 lei
pe 1 an . . . 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.

Exemplarul 2 Lei.

SUUM CUIQUE.

Asta pe românește înseamnă: dă-i
fiecăru ceea ce e a lui. E vorbă ră-
sărită din sfîntenia dreptății, fără de
care nicicînd nu s'ar putea scrie
istoria cea adevărată nici a unui neam
nici cea universală.

Ce bine i-ar șede a dlui A. Vlad
dela Orăștie, dacă dsa ar ști, mai
bine zis: dacă ar vrea, să știe, ce
va să zică dreptatea istorică. Dar
dsa e pătimas și de o violență extra-
ordinară din fire, o însușire aceasta,
care-i sînge iubirea de adevăr. Dsa
mai are apoi și o altă notă: vecinic
alintat de noroc și nicicînd contra-
zis sau criticat, el n'a înfrînat
niciodată opoziție aici în jud. Hune-
doara din partea scelora, a căror
conducător a fost și cum însușirea
lui de a fi încrezut, i-este înăscută,
s'a complăcut și ținut întoldeauna
într-o continuă infalibilitate, care,
Doamne, de câteori a dat greș în
acțiunile sale.

Așa se explică, de ce pentru dl
Vlad nu s'a născut încă și nu se va
naște niciodată o fîntă de om, pen-
tru care dsa să aibă un cuvînt de
recunoaștere a calităților și a valorii.
Nu s'a lăpădat de această mentali-
tate a sa nici acum la vârsta de 60
ani trecuți, când orice om trebuie,
să fie în zenitul experienței și al filo-
sofiei vieții cum și al cunoașterii de
oameni.

Este bineștiut, cum vorbea d. Vlad
încă nu demult chiar și despre d.
Vaida și cum se rostia acesta asu-
pra dlui Vlad Iată, cum ni-l prezenta
nouă d. Vlad pe actualul său șef:
*Vaida e bun numai ca să acopere
camarila!*

Altădată, într-o consfătuire a ma-
jorității noastre în anul 1933, Apri-
lie, când d. Maniu cerea votarea
legii conversiunii și arăta, că o com-
bateră a acestui proiect de lege ar
atrage căderea guvernului Vaida, —
d. Vlad a strigat stentoric: „Nici o
pagubă, dacă se va duce“. Știm bine
noi foștii parlamentari de atunci, ce
eforturi grele a trebuit, să facă d.
Vaida, ca să-l înduplece pe d. Vlad,
să nu alerge la tribuna Camerei pen-
tru a combate proiectul conversiunii.

Dar nici d. Vaida nu-i închina cu
alt pahar. Când se discuta chesti-
unea prezidenției provinciale a Ardea-
lului și Banatului, d. Maniu cu obici-
nuită-i lealitate și dorință de bine
i-a zis dlui Vaida: *Frate Alexandre,
nu e bine, să fii preșident nici eu
nici tu, lasă să fie Vlad.* Atunci d.
Vaida a răspuns: *Vlad e bolnav!*
Și a luat dsa prezidenția evident cu
rezervațiunea mentală, că aceasta
i-va fi de bun folos în campania de
decapitare a nobilului și hiperlealului
seu președinte, Iuliu Maniu.

Astăzi acestea două căpățini atât
de antiletice până nu demult, nu
mai au aversiune una față de alta,
din contră: nu mai încetează a se
tămăia unul pe altul. Polipul dela
Cluj a încins în brațul său victima
dela Orăștie. Cei doi moșieri și-au
dat mîna de sigur nu în onoarea
democrației române.

Nu ni sunt indiferente lucrurile a-

cestea, deoarece ele își au legăturile
cu interesele superioare ale statului,
pe cari le atinge slăbirea acțiunea
insipidă a noului apostol dela Cluj.
In altele e treaba dlui Vlad și a șe-
fului său d. Vaida cum vor licuiea
prelinia lor ciudată de acum.

Pe noi ne preocupă de data acea-
sta altceva. D. Vlad nu încetează cu
aranjarea tărboboierilor în jud. Hune-
doara, la cariși face reclamă sieși
și șefului său dela Cluj prin fraza
stereotipă, că: „I. Maniu nu a fost
dela început cu acțiunea noastră po-
litică națională în anii 1901—1905.
Eu cu Vaida am început înfrupturile
de mai târziu“.

Cine cunoaște biografia dlui Vlad
cu activitatea lui politică, o știe, că
punctul remarcabil al ei e intrarea
lui în activitatea parlamentară impo-
triva disciplinei de partid. Noi știm,
să înțelegem rostul și importanța a-
cestui act tineresc al dlui Vlad, iu-
birea de adevăr însă ne impune, să
arătăm, că nu alegerea dlui Vlad la
Dobra e actul generator de nouă
epocă în viața partidului național
român, ci istorica conferință națio-
nală ținută la 1905 în Sibiu. Aici s'a
desbătut și s'a creat totul pentru a
trece dela tactica pasivității la cea
a activității parlamentare. Fără de-
cretarea oficială a activității de către
această conferință națională, fără co-
laborarea celor din gruparea activistă
cum și fără alegătorii înălțați sufle-
tește prin conștiința demnității ro-
mânești d. Vlad rămânea un nau-
fragiat politic de jalnică pomenire în
istoria românilor de dincoace de
Carpați.

Iar cine își ia osteneala, să stu-
dieze actele conferinței naționale dela
1905, va constata, că nici pe departe
nu d. A. Vlad a fost spiritul rector
și mentorul acestora, ci d. Iuliu Ma-
niu, care dacă nu l-a urmat pe d.
Vlad în actul de indisciplină, a fost
la cea mai înaltă culme a datorinței
atunci, când cel mai superior for al
vieții noastre politice a venit, să și
spună cuvîntul de înaltă autoritate.
După această conferință politica noas-
tră nunumai că a luat un avînt de
neînchipuit în ce privește cursul în
luptele electorale, dar atunci i-s'a
dat și o extindere, o amploare dog-
matică introducându-se în programul
partidului în loc de autonomia Ar-
dealului de până atunci, *autonomia
națională și denumirea noastră de
națiune* cu toate consecințele ei de
drepturi și libertate. I. Maniu a rea-
lizat la această conferință mai mult
decît d. Vlad, făcînd o consacrare
frumoasă a actului de indisciplină a
acestui și dînd un nou cuprins de
înălțare a programului nostru politic.

Aci îmi vine în minte un gest atât
de frumos al dlui Maniu, care va
remarca pentru totdeauna nota dsale
de fineță, noblă și tandreță, însu-
șiri acestora, pe cari dsa le aplică și
în actele dsale politice. Dl Maniu a
a înțeles, că se cuvine un omagiu
al conferinței pentru aceia, cari la
limbul său decretase tactica pasivi-
tății parlamentare și mai țin la con-

cepția ei. Din acest motiv l'a rugat
pe decedatul Dr. Gavril Tripon, unul
dintre oratorii de marcă ai Ardele-
nilor, să iee rolul de a face apolo-
gia pasivității. Dr. Tripon în cuvîn-
tarea sa dulce și frumoasă a spus
cam acestea:

Pasivitatea a fost pentru noi o ce-
tățuie, care în vremurile de restrî-
ni-a fost locul de adăpost în fața
urgiei politice, ce se deslănțuia asu-
pra noastră. — Acum cetățuia va fi
părăsită eșind din ea, iar dacă aci-
vitatea, a cărei decretare e în atmos-
fera puternică a conferinței de azi,
nu va da succes, ne vom refugia
iar în vechea cetățuie ocrotitoare a
pasivității.

Cît sentiment de frăție română în
acea conferință și cît respect și con-
siderațiune între activiști și pasiviști.
Cîtă încălcare a palimilor și vanită-
ților. Era spiritul lui Iuliu Maniu de-
asupra conferinței tuturor românilor
de dincoace de Carpați.

Tabloul de azi? — Führerul dela
Cluj văzîndu-se în România Mare
la largul lui, dă curs liber vanității
și tîdulei sale feudale fără margini,
chiar cu riscul de a anarhiza și de
a produce răstornare și inveninare
până și în viața pacinică și de bună
înțelegere de până acum a familiilor.

Cuvintele de mai sus ale lui Dr.
G. Tripon erau semnificative. Reac-
țiunea stăpînirii maghiare față de
succesele activității noastre, a fost
de neînchipuit. Nu mai vorbim de
persecuțiuni și oprimări, pedepse și
terorizări, amintim numai faptul, care
a încoronat pe toate celelalte: pa-
lamentul maghiar a legiferat legea
XV. din anul 1914 privitoare la fixa-
rea numărului și a reședințelor cer-
curilor electorale la 31 Martie 1914.

Mintea și spiritul omenesc nu și-ar
fi putut închipui așa o lege de un
diabolism, care nu-și are semenul
nici în povești. Era o pînză de pa-
iagen, în care formarea centrelor
cercurilor electorale și împărțirea co-
munelor în cadrele lor s'a făcut cu
o violență și măiestrie înimaginabilă
prezentînd cele mai perverse linii
geometrice și încrucișări ale acestora
și dripind orice considerațiune ele-
mentară de civilizație și umanitate
numai și numai pentru a garanta
succesele electorale pe seama stă-
pînirii maghiare.

Mai ales a fost luat la țintă jude-
țul Hunedoara, unde d. Vlad începe-
use activitatea avînd chiar succes.
Acestui județ, care era unul dintre

cele mai mari și ca suprafață și ca
număr de populațiune, abia i-s'au
atribuit 5 cercuri electorale întocmai
ca și județului Brașov și Sibiu. Pen-
tru comparație arătăm aci, că jud.
Hunedoara avea suprafața de 7809
km.² cu o populațiune de 340.135 lo-
cuitori (anul 1910) pe când jud. Bra-
șov avea suprafața de 1499 km.² cu
100.628 locuitori iar jud. Sibiu supra-
fața de 3619 km.² cu 176.921 locuitori.
În acestea 2 județe din urmă însă
stăpînirea maghiară nu avea teamă
avînd ele populațiunea mixtă de
români, sași și maghiari.

Cele 5 cerc. elect. în jud. Hune-
doara erau: Deva, Orăștie, Petroșeni,
Hațeg și Ilia. Și aci vine apoi cea
mai drăcească împărțire: orașele Ha-
țeg, Orăștie și Hunedoara toate trei
laolaltă, independent, deci fără nici
o comună rurală, formau un singur
cerc electoral. Comunele rurale erau
astfel repartizate, încît alegătorul din
comuna domiciliului trebuia, să stră-
bată prin alte cercuri electorale la
depărări colosale pentru a ajunge
la locul de votare al lui.

Că ce dezastru ar fi produs legea
aceasta, pusă odată în aplicare, să
nu mai cercetăm mai ales, dacă con-
siderăm și mijloacele și metodele de
terorizare, corumpere ale regimului
maghiar apoi numărul relativ mic al
alegătorilor români restrîns nunumai
prin sistemul censitar ci și prin alte
îngrădiri măiestrite.

S'a îndurat însă Dumnezeu po-
poarelor, că deslănțuindu-se război-
ul mondial, legea aceasta infernală
și chiar fatală pentru noi, n'a putut
fi pusă în aplicare. Prin legea IV.
din 1915, parlamentul maghiar, a că-
rui mandat urma, să expire la 21. lu-
nie 1915, a fost prelungit până la
sfârșitul lunei a șasea, socotită dela
încheierea păcii după terminarea
războiului.

Să mulțumim celui de sus, Părin-
telui luminelor, că s'a întâmplat așa.
Iar dl Vlad să nu uite, că saltul dsale
în activitate a fost o săritură în întu-
neric. Deci dsa să se aștepte mai
cu cumpăt în ce privește gloria, ce
și-o prelinde pentru săritura de no-
roc și norocoasă, căci o vedere clară
a situației, ce ni s'a creat de stăpă-
nitorii de atunci, cari considerau
activitatea ca o lovitură politică, ce
provoca sorțile Ungariei, — inspira
oricărui român bine judecător su-
prema îngrijorare, că nu am mai fi
putut răzbi cu urgia maghiară, care
ne decretase desființarea.

Dr. Iustin Pop.

Adunarea dela Cluj se ține a doua zi de Russalii

— Se fac mari pregătiri pentru această adunare la care va
participa mii de delegați din tot cuprinsul Ardealului —

Suntem de pe acum în măsură să
anunțăm iubiții noștri prieteni din ju-
dețul Hunedoara că în ziua de 17
Iunie, a doua zi de Russalii va avea
loc la Cluj marea adunare a partidu-
lui național-țărănesc, pentru lumina-
rea masselor și pentru răsturnarea
guvernului liberal.

La această adunare vor lua parte
și vor vorbi dñii Ion Mihalache, Iuliu
Maniu, Mihail Popoviciu și ceilalți
fruntași ai partidului.

De pe acum se fac mari pregătiri
pentru această adunare la care și-au
anunțat sosirea mii de delegați din
tot cuprinsul Ardealului.

Ca să cunoaștem adevărul!

Frați Români,

În ziua de 4 Iunie la târgul cel mare din Orăștie Dl Dr. Aurel Vlad a convocat o adunare pentru a explica de ce-a trădat partidul Național-Tărănesc, de ce s'a dus cu Dl Vaida și cu aceia cu „numerusul”.

Pentruca oamenii să nu se lase ademeniți de vorbe deșarte trebuie să le spunem adevărul curat:

„Numerus Valachichus” al dlui Vaida înseamnă că dacă avem din totalul locuitorilor 10% jidovi, 10% unguri și 10% sași, la regimentul din Orăștie trebuie să fie dintre 50 de ofițeri, 5 jidovi, 5 unguri și 5 sași, iar la Liceul din Orăștie sau Deva dintre 20 de profesori trebuie să fie 2 jidovi, 2 unguri și 2 sași.

Noi nu putem primi acest numerus căci înseamnă să băgăm jidovii în slujbe!

Partidul Național-Tărănesc vrea să românizeze fabricile jidovești făcând exproprierea lor așa precum s-au expropriat marite moșii ungurești căci numai așa se poate face o românizare adevărată.

Deci știind că ce înseamnă „numerusul” lui Vaida Vă rugăm să l întrebați pe dl Vlad să vă răspundă:

1.) Cum poate primi „numerusul” lui Vaida care este în contra românilor, dând astfel drepturi pe cari până azi nu le aveau minoritarii?

2.) Ce garanție ne dau Vaida și cu Vlad care au mai fost la putere că dacă vor veni din nou la putere vor aplica o românizare adevărată atunci când Dl Vaida în calitate de Ministru de interne a persecutat studenții cari luptau pentru ideea națională?

3.) De ce se asociază în lupta politică cu Vaida, Tilea și Hațegan cari sunt și azi plătiți cu sute de mii de Lei de către societățile jidovești?

4.) Cum poate lupta pentru românime alături de Angelescu, Mirto, Algiu, Garabet și alții cari sunt streini de neamul nostru?

5.) Dl Vaida de ce este și astăzi în mai multe consilii de administrație ale societăților jidovești, ca de exemplu la fabrica „Dermata” din Cluj, la Soc. Americano Română și altele de unde încasează sute de mii de Lei?

6.) Dl Vaida de ce n'a făcut ca Dl Iuliu Maniu să nu primească în nici un consiliu de administrație.

7.) Cine-l va crede pe Dl Vaida că trăind din banii lui Iuda când va veni la putere va lovi în minoritari și în streini?

Deasemenea-l mai întrebăm pe Dl Vlad:

1. **De ce și-a părăsit pe fratele său Iuliu Maniu** și de ce-a trădat partidul Național-Tărănesc. Noi ne întrebăm că oare nu cumva l-a părăsit de dragul lui Angelescu și din interese murdare bănești, ca prin ajutorul Băncii urbane a lui Angelescu să salveze banca „Ardeleana” care a primit o sumă de mai multe milioane?

2. **De ce este în contra drepturilor poporului de rând și a votului universal** pe care poporul și l-a câștigat cu lupte grele și revoluții sângeroase?

3. **De ce-a fost contra conversiunii** și de ce-a fost singurul deputat din Ardeal care a votat contra legii de conversiune?

4. Ce-a făcut și ce îmbunătățiri a adus dela România Nouă încoace pentru orașul său pentru județul său, sau interesul poporului acestei țări?

5. Ca fost Ministru al Cultelor să ne spună câte Biserici a zidit, câte școli a creat sub Ministeriatul Domnie sale?

6. Atunci când n-a găsit o sumă pentru Biserica din orașul său natal, cum de-a aflat totuși sute de mii de lei adunate din sudoarea țaranului român pentru ca să le dea copiilor prietenilor săi ca să se plimbe în străinătate?

7.) De ce dl Dr. Aurel Vlad a găsit cu cale ca prin Banca „Ardeleana” să facă cămătărie, să terorizeze și să subjuge populația din acest ținut la carul bulgăroiului Angelescu?

8.) De ce-a lovit în interesele deponenților ascunzând valoarea averii adevărate ce-o are Banca „Ardeleana” pentruca restituirea sumelor să se facă la o sumă cât mai mică?

Din toate astea se vede curat că Dl Dr. Vlad și tovarășii săi spun numai vorbe nedovedind cu nici o faptă dragostea față de elementul românesc.

Români!

Ridicarea elementului românesc nu se va putea face decât prin programul elaborat de marele bărbat de Stat **Iuliu Maniu** și **Ion Mihalache** și anume:

a) **Exproprierea marelui industrii**, adică trecerea la Stat a minelor și fabricelor pentru ca muncitorii acestora să nu mai fie la cheremul ciocoilor și a bancherilor de pe plaiuri streine!

b) **Exproprierea și trecerea sub conducerea statului a tuturor Băncilor** pentru ca cei nevoiași să nu mai fie la cheremul cămătarilor ordinari și „exploatori”.

c) Luptăm pentru **statul țărănesc** preconizat de Ion Mihalache pentru ca în această țară unde avem 90% țărani, aceștia să formeze o adevărată putere de Stat.

d) Luptăm pentru **eschirarea tuturor românilor din consiliile de Administrație e Băncilor și Societăților streine și jidovești.**

Aceste puncte de program numai vor putea duce la fericirea și mulțumirea poporului și de aceia gândurile noastre nu pot să se îndrepte decât către aceia cari sunt dovadă prin trecutul lor nepătat și prin munca desinteresată depusă pentru binele acestui popor, de către Iuliu Maniu și Ion Mihalache.

Deci astăzi când profitori ai băncilor și intereselor personale uniți cu bulgăroiul veniți să vă ferească de pe cine știe ce plaiuri, când aceștia încearcă a vă lua drept unelte pentru satisfacerea intereselor lor personale, gândiți-vă la adevărații conducători ai D-voastră și strigați:

Trăiască Ion Mihalache!

Trăiască Iuliu Maniu!

Cum a decurs adunarea dlui Vlad

Dl Vlad ca să poată spune că toată lumea care a venit la târg a venit pentru adunarea Domnieisale a anunțat adunare populară la Orăștie chiar pentru ziua târgului cel mare care a avut loc în ziua de Marți 4 Iunie a. c. — Spre marea lor nenorocire deși piața și străzile erau pline de lume în sala „Central” unde s'a ținut adunarea de abia intrau câte unul sau doi curioși. — Ciriicii dlui Vlad, Păr. Basarab, Iosif Indrieș, Victor Borog dar mai ales Ion Lăzăroiu etc. stăteau în poarta Centralului și trăgeau și amăgeau pe câte unul și altul să intre înăuntru.

Rezultatul a fost însă că 1/3 parte din scaunele existente în sală au fost goale și făcând o numărătoare nominală a celor prezenți am constatat 144 de participanți dintre cari 30 de inși au fost funcționarii băncii „Ardeleana” membrii în consiliul de administrație și în consiliul de cenzori toți simbrășii dlui Vlad sau ai acestei băncii, — restul curioșii străzii căci am văzut acolo și câțiva șefi de organizații liberale de pe satele dimprejur.

La aceștia mai trebuie să adaugi femeile și fetele cari au fost, iar după aceia să-ți dai seamă de mărirea acestei adunări populare organizată de oamenii lui Vaida.

Destul că pentru a crea atmosferă Doctorul Dobo, permanentul alteregovocabular al dlui Vlad, dădea din cap aprobând, iar în ordinea primă a scaunelor stătea Petru Stăngu care dădea primul tact al aplauselor, — la mijlocul sălii stătea Bora Valer care continua, iar în fundul sălii stătea Cornel Mihailă și Ioan Lăzăroiu care strigau din puteri și fără răsunet în public „trăiască, trăiască”!

Când dl Vlad a întrebat publicul că cine-i trădător noi sau ei, în așteptarea unei confirmări din partea auditorului s'a auzit numai glasul lui Lăzăroiu strigând „ei”.

Nu trebuie să uităm nici faptul că adunarea a fost anunțată pentru ora 11 a. m. și în loc să găsească sala ticsită la ora respectivă, sala era încă goală, și astfel adunarea nu s'a putut începe decât târziu la ora 12 când s'a strâns puțină lume care-a fost la Central.

Ți-a fost mai mare jalea însă când l'ai văzut pe bietul Vlad de ce stat-major a fost înconjurat pe scenă și anume: Păr. Moța care-a vorbit, dar a declarat că Dânsul nu este cu dl Vaida și cu Vlad, ci este numai în principiu cu mișcarea frontului românesc, Dr. Dobo care n'a făcut nici odată politică și care nu are nici un alt merit politic în afară de cel de „partner de preferanță” al dlui Vlad căci pe Domnia Sa l'am auzit vorbind pentru primadată, apoi urmează ceilalți asupra calității cărora nu noi trebuie să insistăm ci cunoaștem ce-i leagă de mișcare. — Păr. Basarab, (consiliul de administrație al Băncii Ardeleana), Iosif Indrieș, (Banca Ardeleana), Dr. Câmpian Simion (Angelescu și Măgura Toplița), Băluțiu Ioan (Cooperativa din Cugir), Valer Martin (Costică Angelescu), Victor Borog (advocatura Băncii Ardeleana). Cu acest Stat-Major s'a prezentat Dr. Vlad pe scenă și lumea totuși a răbdut și le-a ascultat până la sfârșit cuvântarea.

După toate acestea nu putem înțelege că părintele MOTA care nu poate spune că nu știe că Vaida este și azi în Consiliile de administrație ale societăților jidovești, **ce-a căutat acolo?** Sau poate se teme și sfinția Sa de Banca Ardeleana? Totuși însă este curios să-l vezi pe Păr. Moța lângă Dr. Vlad căci între ei armistițiul bajocurilor s'a încetat abia de 2 luni de zile.

Cum sunt primiți Vaidiștii în satele noastre

„Și la Tutova, ca și în celelalte județe din țară mișcarea vaidistă a fost îmbrățișată de toți ce nu mai contau în viața politică, fiind dați afară din diferite organizații politice pentru fapte ce n-a venit încă vremea să le arătăm, cum și din acei certăți cu justiția.

Așa fiind, era foarte natural să-l vedem ca organizator al mișcării vaidiste la Tutova, tocmai pe dl. Vasile Georgescu-Bărlad, exclus din partidul Național-Tăr. pentru fapte dovedite prin acte oficiale și cari dezonorau partidul din care a fost dat afară.

În calitate de reprezentant al dlui Vaida și dându-se drept „șef“ vaidist în trei județe, dl V. Georgescu-Bărlad a pornit la organizarea cadrelor vaidiste la Tutova, dându-și toată osteneala. Lumea din orașul Bărlad și județul Tutova, cunoaște foarte bine cine este dl V. Georgescu-Bărlad și însoțitorii dsale în propagandă și îi primește ca atare, prin satele pe und se duc în propagandă.

Un grup format din cei mai devotați partizani ai dlui Vaida în frunte cu „șeful“ V. Georgescu-Bărlad s-au dus într-una din zile adică au vrut să se ducă în comuna Bălbănești ca să țină acolo o întrunire și să vorbească locuitorilor, din acea comună.

Pentru a fi mai preciși în relatările noastre, ne referim chiar la reclamația pe care dl V. Georgescu a depus o

la Tribunal din care vedem că „șeful“ vaidiștilor se p'ânge astfel:

Locuitorii... „au tras două căruțe în drum ne înjurau ne calomniiau și ne amenințau“ Reclamantul continuă să arate Tribunalului pățania: „Ne-au spus, să nu îndrăznim ca să intrăm în sat că ne omoară“.

Și mai departe dl Georgescu reclamă că grupul vaidist de sub conducerea dsale a fost calomniat cu cuvintele: „hoți“ și „tălhari“.

În condițiile acestea, vaidiștii propagatori ai formulei „numerus valachicus“ ce o poartă pe piept scrisă pe un fel de cartonaș, n-au mai putut intra în sat și s-au retras ducându-se de-a dreptul la Tribunal cu reclamația, prin care chiamă în judecată, aproape pe toți locuitorii din Bălbănești.

Reclamația vaidiștilor cari au fost taxați după cum se plâng ei, de „hoți“ și „tălhari“ formează obiectul Dosarului No. 1316/1935 și urmează să se judece de Tribunal, în ziua de 10 Iulie 1935 pentru când s-au citat martorii spre a dovedi că vaidiștii sunt luați la goană din satele pe unde vor să se ducă.

Suntem informați că o copie de pe reclamația vaidiștilor dela Tutova, a fost înaintată și dlui Al. Vaida, spre a se convinge și dsă de succesul formulei „numerus valachicus“, și a prietenilor dsale în jud. Tudova. („Secerea“)

Marea adunare național-tărănistă dela Cernăuți

20.000 de bucovineni au manifestat pentru partidul național-tărănesc și conducătorii lui.

Discursurile dlor Ion Mihalache, Sauciu Săveanu, Mihal Popovici și Nicolae Lupu:

Continuându-și campania de luminare a maselor și răsturnare a guvernului, partidul național-tărănesc a ținut ieri o mare manifestație cetățenească la Cernăuți, la ea participând întreaga Bucovina.

Pe terenul patinoarului și vasta piață Alexandrii, mase compacte de cetățeni așteaptă deschiderea adunării și cuvântările fruntașilor. La orele 10 își fac apariția pe tribună dd. Ion Mihalache, Mihal Popovici, N. Lupu etc. cărora marea mulțime le face o caldă dură manifestare de simpatie, care durează mai multe minute.

Luând cuvântul, d. Sauciu Săveanu președintele organizațiilor bucovinene salută de dl Ion Mihalache și pe ceilalți fruntași, aducând prinoul organizațiilor din Bucovina și devotamentul lor neclintit.

Au mai vorbit apoi dnii Lunguleac Kasmarski, Alvirescu, Reuș și ing. Mihăilescu.

În urarele entuziaste al mulțimii a luat cuvântul d. Mihail Popovici, pre-

ședintele organizațiilor din Ardeal și Banat.

D-sa a spus că vine la Cernăuți să aducă prinoul Ardealului și Banatului la această manifestație.

A luat apoi cuvântul d. dr. N. Lupu, care a spus în rezumat următoarele: Am venit la Cernăuți ca să punem cea de a treia piatră de înălțare a statului țărănesc.

În uralele nesfârșite ale mulțimii a luat cuvântul d. președinte I. Mihalache, spunând în rezumat următoarele:

Ați venit cu toții hotărâți și disciplinați. Spuneți și celor rămași acasă că noi nu v'am chemat la plimbare și nici la sărbătoare, ci v'am chemat la mobilizare, la luptă, la biruință!

D. președinte Mihalache în continuare arată foloasele mari ale cooperăției și sindicalizării precum și punctele principale ale programului partidului național-tărănesc, după care adunarea a luat sfârșit într-un entuziasm indescriptibil.

Folt cari au auzit că se ține adunare. Aici au luat deasemenea cuvântul dnii: Colonel Vasile Băncescu, Prof. Samoilă Ciomașiu, Dr. Alex. Herlea, și Protopop Valer Paveloni.

Oratorii au explicat poporului ultimele evenimente petrecute în organizația noastră județeană prin plecarea dlui Aurel Vlad din partidul național-tărănesc și punctele principale din programul partidului nostru.

R. B.

Ce a pățit săracul Vlad la Brad

Așa li-se întâmplă celor cu „numerusul“ pe ori unde merg.

Duminecă în 2 Iunie dl Vlad însoțit de Costică Angelescu, au pornit pe sate în propagandă. Astfel au ținut o adunare la Vinerea unde se zice că au ținut-o în curtea lui Cornel Mihală, că vezi Doamne erau mai la adăpost de ori ce pericol.

Oamenii i-au adunat cu fanfara.

Dela Vinerea s'au dus la Cugir unde afară de Siara și Bălușiu nu nu i-a așteptat nimeni. Așa apoi s'au dus la prânz la Doctorul Dobocan, iar după prânz văzând că nu-i rost de adunare, au protestat că-i chiamă urgent la Brad, — întrucât acolo ar fi strâns poporul care-i așteaptă să-i audă.

Ajunși la Brad spie marea lor dezolare au constatat că îi așteptau 25 de persoane. Necăjiți că în fața unui audier așa de mic nu ar putea să se vatoiască, s'au dus la o cârciumă unde se ținea jocul de Duminecă al fetelor și flăcăilor și au ținut acolo adunarea în fața tinerilor ascultători pe care nici nu i-a interesat ceace le-a spus Vlad Aurel și cari nici nu au priceput prea multe din ceace le-a spus.

Așa a pățit dl Vlad în tot locul unde a umblat și încă tot nu și-a dat seama că dumnealui umblă pe căi greșite și că poporul nu-l urmează.

M. V.

— Săracii liberali —

— Un răspuns pe care-l cer liberalii —

— În atențiunea d-lui Prefect Miocu. —

În nr. 14, din 24 Mai 1935 al gazetei liberale „Dreptatea“ din Deva, într'un articol cu litere groase întreabă pe dl Dr. Herlea directorul gazetei noastre, dacă este dânsul cu adevărat directorul gazetei sau poate acesta este dl Dr. Iustin Pop căci după informațiunile lor dl Dr. Pop nu l'ar lăsa pe dl Herlea să publice numai articolele pe cari le vrea dânsul. Îl mai întreabă dacă este adevărat că dsă este directorul gazetei numai pe hârtie și că în realitate dl Iustin Pop este „totum factum“.

Domnii dela „Dreptatea“ înainte de-a se angaja în discuțiuni privitoare la responsabilitatea redacțională a gazetei noastre ar fi mai prudenți dacă ar semna propria lor gazetă și-ar constata că și azi apare fără să se cunoască conducerea gazetei și fără să aibe măcar un redactor responsabil, — ceace se interzice precis de către legea presei.

În acest senz atragem atențiunea binevoitoare a dlui Prefect Miocu, și-l

rugăm să nu le aplice nici o pedeapsă ci să-i invite să intre în legalitate.

Coconul Mircea trebuie să-și tragă seama că întrebarea ce ne-a pus-o este o „întruțuță“ prea mică, palidă și de nul efect în opinia publică.

Intriga serioasă și subtilă este o specialitate, — pe când intriga de toate zilele este la îndemâna ori cui!

În afară de acestea dnii liberali trebuie să știe că dl Dr. Iustin Pop este vicepreședintele organizației noastre județene și azi conducătorul efectiv al acestei organizații așa încât ar avea tot dreptul să dea directivele politice ale gazetei noastre.

Trebuie însă să se mai știe că noi avem un serviciu redacțional bine organizat și serios, — că dela apariția acestei gazete până azi dl Dr. Iustin Pop nu a interzis publicarea nici unui articol ci a fost întotdeauna de acord cu tot ce s'a scris în această gazetă fie de dl Dr. Herlea fie de către alții.

„Solia“

Slabe argumente!

— Cum a răspuns Dl Vlad la întrebările noastre. —

În adunarea pe care a ținut-o la Orăștie cu oameni strânsi cu arcanul de dl Vlad, a declarat că vrea să răspundă la toate întrebările noastre pe cari i le-am pus în manifestul ce-l publicăm și în numărul prezent al gazetei noastre.

Într'adevăr dl Vlad o răspuns, dar o răspuns lamentabil, — mai mult decât slab. La întrebarea că de ce nu face dl Vaida ca dl Maniu să iasă din toate consiliile de administrație și să nu primească bani dela Societățile jidovești, — domnia Sa o răspuns că **DI MANIU ESTE NECĂSĂTORIT ȘI NU ARE CHELTUELI, IAR DI VAIDA ARE FAMILIE ȘI A AVUT DE CRESCUT COPII ȘI CĂ DE ACEIA A LUAT BANI DELA SOCIETĂȚILE JIDOVEȘTI**

Dl Vlad să ne ierte, dar dacă dânsul crede că asta este o justificare cinstită, — și pe deasupra și aprobă, după cum se vede, — că Vaida să ia bani jidovești, suntem obligați să-l judecăm foarte aspru pe dl Vlad.

Ne pare însă rău că dânsul ne crede așa de proști încât ne poate duce de nas cu sofisimele aceaste ale celei mai evidente imoralități în viața politică a țării românești.

Dl Vlad care odinioară era de opotrivă și în contra venalității și în contra lingusirii, azi ne face să credem că le aprobă pe amândouă?

Dar cu răspunsurile dlui Vlad vom continua.

Vifor.

ȘTIRI

Pentru foștii membri ai Gărzii Naționale din Orăștie. Toți foștii membri ai Gărzii Naționale din Orăștie din anul 1918, sunt invitați a se prezenta cu acte doveditoare că au făcut parte din această gardă la dnul Avocat Gheorghe Voianu din Orăștie sau a trimite aceste acte prin poștă pentru a se întocmi un tablou de foștii membri ai Gărzii cari vor fi decorați și li-se vor acorda.

Actele se vor prezenta sau trimite până la data de 10 Iunie 1935.

Incheierea anului la școlile primare. Din partea ministerului instrucțiunii s'a dat următoarele îndrumări asupra încheierii anului la școlile primare:

Cursurile școlilor primare vor încheia în ziua de 10 Iunie. Între 1—10 Iunie se va face repetiția materiilor

predat și sintetizarea lor. Dela 10-12 Iunie se vor face pregătirile de fine de an, iar dela 13 la 16 Iunie, — în orele de dimineață — se va face examinarea elevilor, cu asistența părinților. Această examinare nu va conta la situația elevilor, ci va numai un prilej de manifestare școlară și de stabilire a legăturilor între școală și părinți.

La școlile cu învățământ supra-primar, se va da o deosebită importanță examinării elevilor din clasele a 5-a și a 6-a.

Dela 17 Iunie, va începe examenul elevilor de clasa a 7-a, pentru absolvirea cursului primar. Acest examen se va ține pe centre sub președenția unui organ de control școlar sau a unui învățător delegat de revizorat. Pe lângă examinarea teoretică, elevii clasei a 7-a vor fi supuși unui examen practic (lucrări în grădina școlii în ateliere etc.)

Serbarea de fine de an se va ține la 23 Iunie.

Continuăm adunările noastre

— Adunările din Șibișel și Pricaz. —

Duminecă în 2 l. c. a. m. după serviciul divin a avut loc în frunțașă comună Șibișel o adunare a partidului național-tărănesc la care a participat întreg poporul care ieșea dela cele două biserici românești.

Primul a luat cuvântul dl colonel Vasile Băncescu apoi dl Dr. Alex. Herlea și dl Protopop Valer Paveloni.

După masă la orele 5 a avut loc o mare adunare în comuna Pricaz unde au venit și oamenii din comuna

Aviz școlar. Se aduce la cunoștință tuturor absolvenților Școlii de ucenici industriali din Deva care încă nu și-au ridicat Certificatele de absolvire ca să se grăbească fără amânare cu depunerea actelor necesare, spre a li-se înfocmi și înainta spre vizare Onor. Ministerului Muncii încă înainte de 30 Iunie 1935.

Toate cererile înaintate către Direcțiunea Școlii de Ucenici cari nu vor fi însoțite de acte în regulă nu vor fi luate în considerare neîntocmindu-se Certificatele cerute.

Certificatele de absolvire sosite la Minister după 30 Iunie nu vor fi vizate ori care ar fi motivul nerespectării ordinului ministerial.

Direcțiunea Școlii de Ucenici industriali, Deva.

Aurul, ce se scoate din minele țării noastre, pare a fi ajuns o marfă de contrabandă. La Baia Mare a fost descoperită o nouă bandă, care în irunte cu un anumit Farkas, expedia aur peste graniță. La acest negustor, jandarmeria a găsit 2 kgr. de aur și 7 kgr. de argint. Prețiosul metal e confiscat, iar Farkas înaintat Parchetului.

Și-a pierdut averea la cărți și apoi s'a sinucis. Un inginer din București, cu numele Adolf Kentner, a pierdut la cărți suma de două milioane Lei. Această sumă era întreaga sa avere, din ce trebuia să trăiască și să-și susțină familia. Văzând că a ajuns pe drumuri, inginerul s'a aruncat înaintea trenului care l-a făcut bucăți.

Un trăznet puternic. Spre sfârșitul săptămânii trecute a fost trăznit turnul bisericii ortodoxe din comuna Mișca (jud. Arad). Trăznetul a fost atât de puternic încât clopotele au fost slărâmate complet. Scânteaia s'a despărțit în 5 părți, spărgând zidurile în 5 locuri. Pe unde au intrat a făcut canale în cari încape o mână. În două locuri zidul a fost despicat de sus până jos. Ce a fost de ars, tot a ars.

Lângă Costanța s'a descoperit un tunel de pe vremea Romanilor. Niște tineri din Costanța au plecat în săptămâna trecută în excursie în jurul orașului. În apropierea comunei Ghiolpunar au descoperit, într-o coastă, gura unui tunel a cărui lungime nu se știe încă. La intrare tunelul e înalt de 1 m. După 4 m. înșă, el se înalță și se lărgeste încât pot trece prin el mai mulți oameni alături. Tinerii excursioniști au intrat înăuntru. Unul dintre ei a mers cam vreo 2 km. și a făcut acest drum în două ore. Mai departe nu s'a putut duce căci nu mai putea respira. El spune că în tunel se găsesc mulți lilieci și alte animale cari iubesc întunerecul. Mai spune apoi că tunelul nu e drept, ci în unele părți urcă în altele coboară. Se crede că acest tunel e de pe vremea Romanilor și el făcea legătura între cetatea Adam Clisi și altă cetate din apropiere. În curând se vor face acolo săpături.

Un copil cu cap de broască. Femeia Nicolina Zlate din comuna Călnargea Mică (jud. Durustor) a născut un copil cu cap de broască. Copilul a trăit numai trei zile.

Orășelul Sulița distrus de foc. Un groaznic incendiu a izbucnit în noaptea de 8 spre 9 Maiu în orășelul Sulița, situat la 24 kilometri de depărtare de orașul Botoșani, în Moldova. Focul a luat naștere la ora 1 noaptea la crâșma lui Iosif Rotaru, de unde s'a întins cu repeziciune, cuprinzând aproape întreg orășelul.

Pompierii sosiți din Botoșani au putut stinge focul numai cu mare greutate, din cauza lipsei de apă, după ce au fost prefăcute în cenușe aproape o suflă de gospodărie. Pagubele sunt foarte mari iar jelea populației, rămasă pe drumuri e de neînchipuit. Cei mai mulți locuitori fiind surprinși de foc pe când dormeau, abia au putut să se salveze singuri, ne mai putând salva nimic din avutul lor. Au ars numeroase vite și pasări.

Anunț.

La Banca Populară „Parângul” din Petroșani (Ziarul „Avântul”) se găsesc registre chitanțiere și bonuri de plată pentru compozesorate, asociații de pășunat, pășuni comunale, cooperative, bănci populare, etc., precum și alte registre de cari aceștea au nevoie.

Se fac expediții și prin poștă, contra ramburs. Prețuri ieftine.

Vând urgent

200 000 hectare, terenuri aurifere, alte minereri bogate în valoare de 350 000.000 Lei. Aron Popa. la ziar.

Locuință de închiriat

În Deva, Str. Șaguna Nr. 1 case de închiriat începând dela 1 Iulie a c. o locuință constând din 5 camere, anticamere, bucătărie, spălătorie, cameră de baie, pivniță, pod etc.

Informațiuni în biroul advocațional **Dr. Lazăr László, Deva** Str. Șaguna 1. 1-3

În vederea căsătoriei!

O persoană serioasă de 52 ani, sănătoasă, frumoasă, bună, cu caracter și bine situată dorește cunoștința unei văduve de 40-50 ani, care să aibe calități bune, să fie sănătoasă și să știe gospodăria casei, s'au o fată mai în etate. Corespondența și fotografia să se trimită pe adresa ziarului „Solia” din Orăștie pentru **Românul Transilvănean**, de unde vor primi răspuns sincer, păstrându-se orice secret. 1-3

Legătoria de cărți și cartonageria **D. Pardos** Orăștie

Execută tot felul de lucrări, brânșă hârtiei cu **prețuri foarte convenabile.** Bibliotecă se leagă luxos și prompt.

M. GHIMUȘIANU măestru clasornicar

În edificiul Hotelului „Central” din Orăștie Primește la reparație tot felul de ceașornice și bijuterii cu prețuri convenabile.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onoratului public un mare asortiment de: cravate ultima modă, gulere, cămăși, pălării, pantofi pt. bărbați dame și copii

cu prețuri solide

Incunoștințare!

Caut persoane serioase, care au praxă și se ocupă cu cumpărarea **laptelui de vacă** și de **oale**, înființând:

o lăptărie modernă

și bineorganizată cu pregătirea untului și alte diferite brânzeturi, precum și vinderea lor pe piețe.

Zilnic pot vinde dela 1000 kilograme lapte în sus, în condițiile cele mai favorabile.

Comerț cu bun viitor și aducător de parale. Oferte serioase se acceptă.

Adresându-vă cu încredere la:

Dumitru Ștef

proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. **Boiu**, (J. Huned.)

Hallo!

Arendez sau eventual cumpăr o mașină de treerat grâu care să fie în bună regulă de funcționare, cu toate aparatele necesare. Proprietarii de mașini, cari doresc o astfel de transacție, sunt răgați, ca fără întârziere, să-și înainteze ofertele în scris, precum și condițiile necesare de acceptare.

Adresându-vă cu încredere la:

Dumitru Ștef

proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. **Boiu**, (J. Huned.)

Restaurantul

„GH. CIOCA” din Orăștie

este cel mai intim local. Vinuri excelente și bucătărie bună. Se primesc abonamente pentru prânz și cină în condițiile cele mai avantajoase serviciu prompt.

LIBRĂRIA

Remus Branga din Orăștie

este asortată cu tot felul de material de librărie, rechizite școlare, cărți didactice, literare și științifice, tablouri fotografii, material pentru mașinile de scris, schapirografe, stampile etc.

Prețurile cele mai mici!

Vizitați fără nici o obligație, marele asortiment al librăriei **BRANGA** din Orăștie.

Vizitați cu toții

RESTAURANTUL

„BOULEVARD” al dnei Lupan din Orăștie

unde găsiți o bucătărie bună și ieftină. Abonamente pt. prânz și cină cu prețurile cele mai ieftine. Vinuri excelente, serviciu prompt.

Cel mai confortabil hotel din Orăștie este

Hotelul Central

unde pe lângă prețuri moderate primiți o cameră bine mobilată și de-o curățenie exemplară.

Tot acolo vă stau la dispoziție

Cafeneaua și Restaurantul de primul rang

Propr.: **SIMION GAVRILĂ** hotelier și restaurator.

M. STERN

Magazin de Textile și Încălțăminte cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole de textile.

Sandale de dame și domni.

Pantofi de dame, domni și de copii, cele mai elegante asortimente.

Cetiți și răspândiți „SOLIA”